

Pleun Lok (BSNC): 'Chemievrij beheer is niet haalbaar zonder diep onderzoek naar kosten en techniek'

De branchevereniging BSNC had op 3 oktober overleg met het ministerie van Milieu en Infrastructuur over het plan om chemische herbiciden te verbieden per 2017. BSNC gaf daarin aan dat er verdergaand technisch en financieel onderzoek nodig is naar alternatieve methoden.

Auteur: Santi Raats

Branchevoorzitter Pleun Lok geeft aan dat de BSNC het voortouw in de onderzoeken wil nemen en zegt daarvoor al in gesprek te zijn met onderzoeksbureau Tauw. Het betreffende bureau is door het ministerie aangedragen. In het artikel 'Duurzame gewasbescherming dreigt hoofdpijndossier te worden', verderop in dit blad, komt naar voren dat het ministerie in haar gedane onderzoeken specifiek voor 'verharde ondergrond' niet bepaald heel kritisch heeft laten kijken c.q. gekeken heeft naar het kostenplaatje van alternatieve methoden.

Lok is ervan overtuigd dat naar aanleiding van de onderzoeksopdracht van BSNC de onderste steen boven komt drijven. 'We willen zowel de technische als de kostenkant van de alternatieve bestrijdingsmethoden laten onderzoeken. Ook veiligheid met het oog op blessures is een issue. We willen precies weten wat het gaat kosten. En we willen precies weten welke alternatieve technieken voor handen zijn of waar nog innova-

tie moet plaatsvinden. Zeker nu gemeenten hun taken naar verenigingen overhevelen, is het van belang dat de sowieso al onervaren verenigingen gecoacht worden als ze chemievrij moeten gaan beheren. Wij pleiten al langer voor een onafhankelijke kennisbank voor verantwoord beheer. We zullen met nadruk vragen of het onderzoeksbureau hier uitgebreid op wil ingaan.'

'Chemieloos onkruidbeheer is vooralsnog niet haalbaar voordat er nader onderzoek gedaan wordt,' concludeert Lok. Op donderdag 11 oktober hield de BSNC een ontbijtsessie op de Dag van de Openbare Ruimte over chemievrij beheer, waar groen- en sportveldbeheerder Wim Bekkers van de gemeente Schijndel zijn al jarenlange ervaring met chemievrij onkruidbeheer op de sportvelden deelde met het publiek.

Chemievrij geen succes

Henk van den Brink van de gemeente Renkum juicht nader onderzoek en vastlegging op papier

toe, want zijn gemeente heeft ervaring met chemievrij beheer - en zonder succes. De gemeente kondigde in de jaren negentig aan dat zij geen chemie meer zou gebruiken in het openbaar groen. Het kwam er vooral op neer dat dit verbod werd toegepast voor verhardingen, want voor de 28 sportvelden bleek dit geen haalbaar doel. Voor de verharding ging Renkum over op wegborstelen, wegstomen en wegbranden van het onkruid. Maar het ijzer van de borstels kwam na de snelle slijtage ook weer terecht in het milieu. Niet wenselijk vond de gemeente. En het onkruid werd slechts oppervlakkig verwijderd: de alternatieve bestrijdingsmethodes roeiden het onkruid weliswaar uit boven het maaiveld, maar pakte de wortels niet aan, waardoor er binnen de kortste keren weer nieuw onkruid stond. Van den Brink: 'Deze methoden waren te arbeidsintensief en te duur. In mijn beleving is er nog geen methode gevonden die even effectief is als bestrijden met chemie. Op de sportvelden pasten we chemie toe, maar zo min mogelijk.'

We tamponneerden daarvoor met sponsstokken Brabant Mix op de paardenbloem en weegbree om zo milieuvriendelijk mogelijk bezig te zijn. Maar kostte teveel tijd en mankracht. Wellicht dat dit wel werkt wanneer je beschikt over veel vrijwilligers. Nu passen we in het uiterste geval Primestar toe in juni en juli.' In 2009/2010 is de gemeente Renkum noodgedwongen voor een deel weer teruggegaan naar chemie, op verharding in het openbaar groen. In 2013 is chemie teruggekeerd in de hele gemeente, behalve in waterwingebieden.

'Zonder subsidie waren wij nooit aan chemievrij beheer begonnen'

'De wens is er weldegelijk vanuit de gemeente om chemievrij bezig te zijn, maar alternatieve methoden blijken gewoon teveel geld te kosten of werken onvoldoende. In Renkum staan, zoals op de meeste plekken, de budgetten gigantisch onder druk. We vormen nu groen en heesters om naar gras en hebben op sportparken zo weinig mogelijk verhardingen. Ik moet in totaal anderhalve ton bezuinigen en zou niet weten waar ik twaalfduizend euro voor chemievrije onkruidbestrijding vandaan moet halen.'

Over de natuurgrasvelden is Van den Bink behoorlijk pessimistisch gestemd: 'Als de maatregel doorgaat, dan zullen daardoor in 2018 de

sportvelden nog maar voor de helft onkruidvrij zijn en in 2019 vol staan met paardenbloemen en weegbree. In de winter zullen de velden op die plekken kaal zijn en zullen daardoor kwetsbaarder worden. Want door het beperkte budget kun je de sportvelden met de alternatieve methoden niet helemaal onkruidvrij houden. En als je één jaar half werk doet in je onkruidbestrijding op de sportvelden, dan heb je het jaar daarna al de poppen aan het dansen, zo snel verspreidt het onkruid zich. Zeker wanneer je, zoals wij, aan de rand van een natuurgebied zit waar de zaden volop uit komen overwaaien. Als Mansveld haar zin krijgt, zullen we moeten accepteren dat onze velden fors in kwaliteit achteruit gaan. Voor verharding geldt hetzelfde: vroeger waren we gewend dat alles blinkend schoon was, nu zullen we het beeld moeten gaan accepteren dat er steeds meer onkruid staat.'

Chemievrij succes door Fieldtopmaker

Jur van der Veen, sportveldbeheerder van de velden van Rotterdam: 'Ik ben een voorstander van drastisch verminderen van chemische middelen, maar het zal moeilijk worden om helemaal zonder chemie te werken. Een optie om de kosten te drukken zal zijn om de verenigingen ertoe aan te zetten dat zij zelf het onkruid op hun veld of velden verwijderen. Wij bewerken de velden elk jaar met de Fieldtopmaker om straatgras en andere onkruiden tegen te gaan en gebruiken meer graszaad voor een dichte mat. Daardoor hoeven wij weinig chemie te gebruiken. We

Jur van der Veen

Ben van Poelgeest

Ben van Poelgeest

moesten deze week slechts bij vijf (van de in totaal honderd, red.) velden het onkruid met chemie bestrijden. Dit betrof velden waar het onkruid excessief geëxplodeerd was vlak na de zomerbewerking, dus dan is het onmogelijk voor ons om daar mechanisch het onkruid te bestrijden. Maar in totaal is het gebruik van chemie bij onze gemeente al gedaald van honderd naar tien procent.' De gemeente Rotterdam werkt al sinds enkele tientallen jaren met zo weinig mogelijk chemie, ook voor verhardingen. Daar past men borstelen toe en het gebruik van Pave Clean van Pure, op basis van azijnzuur, een laag risicomiddel net zoals het middel op basis van maleïnehydrazine Ultima van Ecostyle. 'De burger heeft het nieuwe beeld geaccepteerd, ook dat is belangrijk. Zo zal de burger ook het toekomstige, verminderde beeld van sportvelden moeten gaan accepteren.' Toch gaat deze ervaringsdeskundige 'chemiearm beheer' een daling van tien procent naar nul procent chemie niet halen, verwacht hij. 'Ik heb nog geen machines gezien die het werk van chemie goed kunnen overnemen. Je zou de clubs ertoe aan kunnen zetten om zelf hun onkruid te wieden. Maar dat werkt misschien niet op alle plekken even goed. Wij kunnen qua onkruidbeheer al redelijk goed maatwerk leveren

Henk van den Brink

met onze Fieldtopmaker. Maar we blijven af en toe ook nog chemische bestrijdingsmiddelen nodig hebben. Laat staan de gemeenten die niet over een eigen Fieldtopmaker beschikken, zij kunnen echt niet zonder chemie!'

'Gemeenten die zich geen machine kunnen veroorloven, kunnen niet zonder chemie'

Chemievrij succes door Amazone Grasshopper

Ben van Poelgeest is teamleider wijkbeheer voor zowel grijs als groen. Vier jaar geleden begon hij de sportvelden chemievrij te beheren. 'In het kader van een pilot voor schoon drinkwater ontvingen wij een subsidie van de provincie van 20 duizend euro. Daarvan hebben we, met wat extra geld van onszelf, een Amazone Grasshopper gekocht. We hadden tijdens een workshop bij de gemeente Schijndel gezien dat hij goed werkte in onkruidbestrijding. Daarmee hebben we tot nu toe de chemie helemaal teruggedrongen op de sportvelden.'

De Amazone Grasshopper heeft verticuteer-

messen die 1 centimeter de grond insnijden. Daarmee haal je wat van de toplaag eruit, maar je snijdt ook de wortels van de oppervlakkig wortelende onkruiden eruit. Van Poelgeest vertelt dat de onderhoudskosten opvallend laag zijn met de Amazone Grasshopper: 'We zijn met de kosten gezakt van 76 cent per vierkante meter per jaar toen we met de Amazone begonnen. Nu kost het onkruidbeheer 20 cent per vierkante meter. Dat komt omdat we na het eerste jaar met zeven beurten minder vaak hoefden te bewerken omdat we bijgewerkt waren. Nu bewerken we drie keer per jaar met de Amazone.' De kosten zijn bij wat hoger dan in Schijndel: Utrechtse Heuvelrug ligt in een gebied met veel grind in het zand. Daar vervangt het onderhoudsteam een messenset per drie tot vier velden. Een set kost 1200 euro. In Schijndel heeft men eentoppige slappe grond. De Amazone-messen kunnen daar veel langer mee. De machine staat bij Utrechtse Heuvelrug nu op de investeringsstaat, wordt met zeven jaar afgeschreven en men reserveert geld voor vervanging.

'De hele gemeente is noodgedwongen teruggegaan naar chemie'

Opvallend is dat Van Poelgeest eigenlijk niet gelooft in chemievrij beheer: 'Met deze subsidie hebben wij geluk gehad. Daardoor is het voor ons mogelijk geworden om de sportvelden chemievrij te beheren. Zonder de subsidie en de Amazone waren wij niet aan chemievrij beheer begonnen op de sportvelden. Op verhardingen en in plantsoenen kun je nog mechanisch schoffelen, onkruidbestrijding met heet water toepassen en omvormen tot gazons. Zonder machine ontcom je niet aan chemie. Zeker niet met de aanwaai van zaad als je landelijk ligt. Dan kun je de velden afschrijven.'

Stuur dit artikel door!

Scan of ga naar:

<http://www.fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-4179>